

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrta leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 10.

V Mariboru, dne 10. marcija 1898.

Tečaj XXXII.

Že zopet novo ministerstvo.

Dan 5. marcija 1898 je veleznamenit v avstrijski zgodovini. Ministerski predsednik Gauč je razveljavil Badenijske jezikovne naredbes ter izdal za Česko in Moravsko nove naredbes, vsled katerih je uradni in službeni jezik povsod oni, katerega so prebivalci proglasili svojim deželnim jezikom, v jezikovno mešanih krajih pa se naj rabita oba jezika. Istega dne je baron Gauč tudi sklical državni zbor na dan 21. marcija.

Dne 5. marcija, pozno zvečer pa je baron Gauč vse presenetil s tem, da se je odpovedal ministerstvu, in z njim vred so odstopili vsi naši ministri. V to so presvetli cesar milostno privolili ter ob enem naročili Francu grofu Thun-u, naj sestavi novo vlado. Grof Thun je nato sestavil novo ministerstvo, katero so cesar potrdili dne 7. marcija.

Novo ministerstvo je tako-le sestavljeno: Franc grof Thun, ministerski predsednik in vodja notranjega ministerstva; maršal Zeno grof Welsersheimb, domobr. minister; dr. Henrik vitez pl. Wittek, železniški minister; dr. Ignacij pl. Ruber, pravosodni minister; grof Artur Bylandt-Rheydt, minister za uk in bogočastje; Mihael baron Kast, poljedelski minister; dr. Jožef Kaizl, finančni minister; dr. Jožef M. Bärnreither, trgovinski minister, in Adam vitez pl. Jedrzejewič, minister za Galicijo.

Gauč je torej šel, ker si ni upal dognati dogodbe z Ogersko; za njim žalujejo samo nemški liberalci, ker je mož tudi res liberalci od pet do glave. Novi ministerski predsednik,

Franc grof Thun, pa je češki plemenitaš in veren katoličan. Nemškoliberalni listi ga kaj neprijazno pozdravljajo, in to je zanj dobro znamenje. Tem listom je po godu samo liberalci Bärnreither, zastopnik nemško-liberalnega veleposestva, ki torej novi vladi ne bo nasprotovalo.

Vsi krščanski listi pa se radujejo nad Thunovim ministerstvom. Grof Thun se bode trudil za resnico in pravico, skrbel za red ter gledal na to, da avstrijske postave dobijo zopet veljavo. Ministri Wittek, Ruber in Bylandt-Rheydt so uradniki, dr. Kaizl je Mladoček, vitez Jedrzejewič Poljak in novi poljedelski minister baron Kast, dozda deželni glavar gornjeavstrijski, je nemški katoličan. Obilni blagoslov božji spremlja Thunovo ministerstvo, državni zbor naj začne uspešno delovanje, da vsi avstrijski narodi pridejo do pravice in blagostanja!

Še enkrat: Cesarjeva petdesetletnica in Slovenci.

V zadnjih številkah je «Slov. Gospodar» objavil adresni načrt, ki ga je bil sestavil odlični ud katoliške stranke deželnega zbora kranjskega. Načrt pa se je bil, predno se je predložil, od vseh slovenskih poslancev še skupno pretresel ter pri tej priliki nekoliko izpremenil. Taka adresa do cesarja je silno važna stvar, ker se zastopnikom ljudstva ne nuja pogostoma prilika, da bi mogli čustva in želje, ki jih goji ljudstvo, vladarju izjaviti

neposredno. Tej adresi pa dajemo posebno važnost, prvič ker se je odposlala povodom petdesetletnice našega presvetlega vladarja, drugič ker se je sklenila v jako važni politični dobi in tretjič ker ima v nje zadnjem delu besedo ves slovenski narod. Zatorej se nam zdi potrebno, da štajarsko ljudstvo izve, kako se je objavljeni načrt v onem delu, ki izreka želje vsega naroda slovenskega, pre-naredil.

Bistveno se ni mnogo izpremenilo, ali kar se je, je ogromne važnosti. V prvi sestavi je načrt izrekel prepričanje slovenskega naroda, «da si ta ne pribori preje svojih narodnih pravic, nego da se vse slovensko ozemlje združi v jedno upravno celoto.» Čitatelji «Slovensk. Gospodarja» se bodo spominjali, da smo lani v člankih «Pred važnimi izpremembami» se s tem prašanjem mnogo bavili ter prišli do zaključka, da ima slovensko ljudstvo v krovovinah, v katerih je v manjšini, zahtevati namestnijske, oziroma deželnovladne oddelke. Uzrokov, ki so nas dovedli do tega sklepa, ne bomo zopet navajali. Izrekli smo v listu opetno svoje trdno prepričanje, da je ta zahteva z ozirom na program državnozbornske večine jedino prava, in radi tega danes tem večjim veseljem beležimo, da se je adresa na gori navedenem mestu v našem smislu izpremenila. Razpeto tiskane besede glase se sedaj tako-le: «nego da se povsod, kjer bivajo Slovenci v manjšini, politična uprava uredi tako, da tvarjajo slovenske manjšine zasebna upravna ozemlja.» Ta zahteva

Listek.

Od doma.

(Piše posestnik J. K. Primurski.)

Od Gradca proti severnej strani se za človeka, na ravnine navajenega, odpira ne-navaden svet. Ravnice ob železnici so ozke, le tu in tam je po katera dolinica še precej prostrana. Nova sprememba je pri postaji Kapfenberg. Tukaj smo romarji izstopili iz vlaka, ker smo imeli namen, da pridemo v Marijino Celje. V to svrhu smo se preselili v vozove vlaka, ki prevaža po železnici do postaje Seewiesen.

Toda nas je bilo več, kakor po vozovih prostora. Moralo je torej mnogo božjepotnikov ostati v Kapfenbergu ter čakati, dokler je vlak se privlekel nazaj po nje. Ta 23 kilometrov dolga proga šteje 10 postaj. Naša «domača» železnica Radgona-Ljutomer meri 26 kilometrov, pa ima 7 postaj; od Radgone do Spielfelda je 31 kilometrov daljave in 8 postaj. Od Pragarskega do Središča je proga dolga 50 kilometrov, na istej pa 7 postaj. Konjice-Poličane šteje 15 kilometrov in 6 postaj, Celje-Velenje pa 38 kilometrov in 9 postaj. Od Spielfelda do Zidanega-mosta železna cesta meri 110 kilometrov in ima 17

postaj. Od Spielfelda do Kapfenberga pa 104 kilometre in 19 štacij. Če te številke primerjamo s prožico Kapfenberg-Seewiesen, to ima ona primeroma veliko postaj. Nam se je torej zdelo, da se vlak ustavlja prepogostokrat. Razmere pač povzročujejo potrebo.

V kraju Seewiesen je romarje čakalo nekoliko vozov. Te so zasedli nekateri potniki, seveda proti dobremu plačilu, drugi so šli pešice do Marijinega Celja. Svetu, kakoršnega smo potoma videli, pač «ravnine sin» vaje ni. Med planinami hodeči občudovali smo orjaški vrh, zdi se, da se velikan brž neba dotika. Da smo po teh hribovitih krajih mislili na ravnico ob Muri v naši slovenske domovini, tega ni treba praviti.

Pri nas doma cele šume sadonosnega drevja, a tukaj smo videli jeden jedini sad, namreč črešnje. Gredoč sem se pridružil nekemu možu, ki je šel sena grabljat. Seno so torej kosili še le v jeseni. Saj pri nas Murskih poljancih velja mesec avgust že za mesec jesenski, ker pravijo da se «na Lóvrenčevu» začne jesen, ne meneč se za to, da koledarji pišejo: «Jesen se začne dne 22. septembra» ali v letu 1898. še za jeden dan pozneje. Med razgovorom opazim dve črešnjevi drevesi, začudim se ter kažoč na sad rečem: «Tukaj pa še imate črešnje!» Spremljevalec mi je odgovoril, da so črešnje sedaj

še le začele zoreti. Tako je na Gornjem Štajaru sredi avgusta!

Pač v avgustu še zorijo črešnje tudi med gorami po slovenskem delu dežele, t. j. po Pohorju in proti Solčavi, ali tudi totu sicer krasni kraji se nam poljancem dozdevajo dokaj žalostni. Pri nas črešnje zorijo dva meseca prve, in ljudstvo pravi, da «sveti Vid (15. jun.) je črešenj sit». Koliko drugega sadja je potem do koledarske jeseni na izbiro! Nemški «planine sin» tega nima. Po vsem potovanju med velikanskim gorovjem nisem videl ne jablani, ne trsa. In kako je s poljščino? Tu in tam smo videli njivico, poslonjeno po dolinici ali ob vznožju planine. Po istih rastel je oves, tudi rž, pa bilo je brez malega še vse zeleno; krompir se je pripravljaj za cvet. Le po bolj prisojnih legah so rž bili že poželi, ali pravzaprav pokosili, ker žito kosijo s koso, kakor je to šega tudi pri nas ob bregovih slovenske Mure. Svoje njive in travnike imajo posestniki spozagrajane, to zavoljo tega, naj bi jim jeleni in srne ne poškodovale in pokončale bornih prirastkov zemeljskih.

Navadne domače živali tam so koze, ponekod smo videli pasti tudi krave. Ob cesti je pastir pasel okoli dvadeset glav broječo čredo koz; na primerno vprašanje mi je mladenič odgovoril, da so tiste kozice lastnina več gospodarjev. Na prvi pogled se

se je od slovenskih zastopnikov jednoglasno sprejela, bo šla do cesarja, in je torej jedro našega političnega programa.

Ali naj se nam pri tej priliki tudi dovoli, da dostavimo par majhnih opombic o adresi. Gotovo bi ne bilo odveč, ako bi se bilo zahtevalo za slovensko zemljo sodišče druge instance ali višje deželno sodišče in sicer v Ljubljani.

Sedaj spadajo okrožna in okrajna sodišča na Slovenskem pod Gradec in Trst, kamor tudi spadajo nemška in laška. Gotovo bi vlada naši želji ustregla, če nam dovoli zasebna upravna ozemlja; kajti če uživa naš jezik dejansko enakopravnost pri političnih uradih, bilo bi le nerodno, ako bi sodišča ostala pri starem. Da bi se pa ta-le laglje prilicila novim razmeram, morala bi se okrožna in okrajna sodišča na Slovenskem predstaviti jednemu sodišču višje instance.

Tudi bi bili želeli, da se Slovenski Štajar ne bi bil štel med one pokrajine, v kojih se narodna enakopravnost zlasti v šoli še za silo izvršuje; pri nas je v resnici o narodni enakopravnosti toliko videti, kakor, recimo, v zvezdi Martu o človeških prebivalcih. Ti, ki jih hočejo videti, vidijo »nekaj«, oni pa, ki jih iščejo, ne vidijo nič. Zahteva slovenske ljudske šole naj bi se torej bila poudarjala tudi za Štajarsko. Slovenskih srednjih šol pa smo potrebni vsi Slovenci, ne le kranjski, kakor se je naglašalo. Če že vlada dela v avstrijskih Slovanih ozirom na prosveto razločke, pa jih mi Slovenci med seboj ne smemo delati. Jednakomerno hočemo napredovati, vsi zahtevamo srednjih šol, saj je tudi vseučilišče namenjeno vsem.

Sicer pa brez zamere, velespoštovani gospodje in bratje po krvi in jeziku! Veliko hvalo smo Vam dolžni, da nas obmejevec niste pozabili, bodite uverjeni, da plam hvaležnosti, ki jo zaslužite, v naših srcih ne bode ugasnil nikdar.

Še nekaj. Taka adresa celokupnega slovenskega naroda se menda od 1848. leta ni več pošiljala do najvišjega mesta. Ta adresa ni le znamenje probujajoče se narodne zavesti v nas Slovencih, ampak tudi posledica sloge narodovih zastopnikov, ki bo gotovo vzbudila večje spoštovanje do nas. Torej: »Bog živi gospode deželne poslance kranjske, Bog pa ohrani tudi slogo v njih in v nas vseh!«

Deželni zbor štajarski.

Kakor smo zadnjič na kratko poročali, zaključil se je deželni zbor zvečer dne 26.

nam torej lahko zdi, da so tisti kraji revni, ubožni, pa niso. Pridne roke si vsakdanji kruhek služijo s težavnim delom po planinskih jamah, tam kopljejo premog, tukaj na svetlo spravljajo železo, onde podirajo drevje, in vsled tega naletiš sedaj na topilnico, potem na žago, na skladišče lesa, skratka: tamošnji prebivalci imajo pač tudi — svoj kruh.

Smešnica. Pri nekem tesarskem delu odleti z visokega mesta tesarju sekira iz roke. Doletela je z ostrino spodaj stoječega delavca tako, da mu je odsekala nos in palec na nogi.

Zdravnik, ki je bil ravno na to prišel, pobere ta dva odsekana kosca iz prahu, v naglici opere ter ju pritisne na krvaveči rani in ju obveže, da bi se prirastla. Posrečilo se je. Le ko so rane odvezali, so zapazili, da je palec na nosu priraščen, a nos na palec.

No druge nesreče potem ni bilo, kakor da je moral ta delavec si na nosu nohet rezati, a kadar je hotel kihniti, je moral čevelj sezuti.

Oče: »No moj ljubi Črnogojček, sedaj boš skoraj iz šole stopil; treba se ti bo odločiti za ta ali oni stan. Kaj bi najrajši bil?« — Sinček: »Dimnikar!« — »Zakaj pa ravno dimnikar?« — »Da se mi ni treba umivati.«

februarja; vendar se nam zdi potrebno, da še nekatere reči iz dež. zbora natančneje omenimo. Dne 23. febr. se je vršila volitev 12 udov v deželno davčno komisijo. Nemška večina je sklenila, da se imata voliti izmed velikega posestva 2 uda, izmed mestne skupine 2 in izmed kmečkih poslancev dva; iz cele zbornice pa 6 poslancev. Poslanci kmečke skupine so se pogodili, da se ima voliti 1 nemški konservativec in 1 Slovenec. Izvolila sta se v tej skupini dekan dr. Črstvov in Slovenec g. Pavel Simon v Mariboru. Namestnik poslednjega je g. Kukovec v Ljutomeru. Iz cele zbornice so dovolili Slovincem tudi enega uda. Izvolil se je g. Franc Robič, deželni odbornik, in v namestnika g. dr. Ivan Dečko. Nemškim konservativcem se ni dovolil iz cele zbornice nobeden člen.

Nastal je potem razgovor o 6-letnem šolskem obiskovanju. Kakor že veste, so letos liberalni nemški poslanci pobrali predlog konservativcev, naj se spremeni državni šolski zakon tako, da bo deželni zbor štajarski smel skleniti 6-letno šolsko obiskovanje. Naučni odsek, v katerem imajo nemški liberalci večino, je pa zavrgel ta predlog ter zbornici nasvetoval, naj naroči deželnemu odboru, da še poizveduje v tej zadevi. Konservativni poslanec Hagenhofer predlaga, naj deželni zbor zahteva od vlade, da skrbi za spremenitev dotične državne postave. Ta predlog se je pa zavrgel. Za-nj so glasovali vsi kmečki poslanci (16 jih je bilo navzočih izmed 23); proti temu predlogu jih je pa glasovalo ostalih 28 poslancev. Še mnogoteri tistih, ki so poprej predlog za vpeljavo šestletne šolske dobe podpisali, so glasovali zdaj proti predlogu. Pri zdajšnjih deželnozborskih razmerah ni pričakovati, da se še kmalu olajša teško šolsko breme. Po mojih mislih ni za zdaj druge pomoči, kakor da se občine, ki želijo polajšanje, obrnejo na prihodnji deželni zbor v mnogoštevilnih prošnjah ter dokazujejo s tehtnimi podatki, kako težavno je za kmečko ljudstvo, ako morajo otroci, oddaljeni od šole, celi dan brez jesti ostati v šoli. Naj se pa take prošnje predložijo deželnemu zboru po kakem deželnem poslancu v začetku deželnega zbora. Ne katere letošnjih takih prošnji je vendar deželni zbor priporočil deželnemu šolskemu svetu v ugodno rešitev.

Dne 25. febr. so bile na dnevnemu redu deželne železnice. K tej točki se je oglasilo mnogo govornikov. Zastran konjiške železnice se je pritoževal poslanec J. Žičkar, da mora konjiški okraj vsako leto doplačevati po 6300 fl. za to železnico, a vrhu tega pa še cela dežela 5450 fl. Kaj je uzrok, da ima ta železnica leto za letom toliko primanjkljaj? Prvi uzrok je ta, da so vozne cene previsoke. Blago se spravi po cesti po nižji ceni v Poličane, kakor po železnici. Drugi uzrok je to, da je železnica prekratka. Ko bi se mogla železnica pozidati do Doliča, koder bo vozila nova železnica iz Velenja v Dravograd že meseca julija 1899. bi bilo več prometa. Imenovani poslanec prosi vlado, naj ona pripomore z državnimi doneski, da se pozida ta proga. Slednjič predlaga, naj se deželnemu odboru naloži, da preiskuje in v prihodnjem zasedanju poroča deželnemu zboru: Ali bi ne bilo mogoče odvzeti konjiškemu okraju in celi deželi teško breme vsakoletnega doplačevanja za to železnico s tem, da se železnična proga potegne iz Konjic do Doliča in se znižajo vozne cene? Ta predlog se je sprejel. G. Iv. Vošnjak je priporočal, naj se na progi Celje-Velenje vpelje še jeden vlak, ker zdajšnja 2 ne zadostujeta. G. dr. Rosina je izrazil zastran železnice Spielfeld-Ljutomer željo, naj se vožnji red spremeni, in naj se železnica nadaljuje iz Ljutomera v Središče ali v Ormož. Gosp. cesarski namestnik je v zadevi nadaljevanja železnice iz Konjic do Doliča g. J. Žičkarju obljubil, da bi država pomagala zidati to železnico, če se bo udeleževala tudi dežela.

Istega dne se je v večerni seji razpravljalo o skupnih deželnih potrebščinah za leto

1898. Vse potrebsčine znašajo 7,317.818 gld., lastni deželni dohodki 4,105.345 gld., primanjkljaj znaša 3,212.473 gld. — Pri točki: »deželna uprava« se je oglašil poslanec J. Žičkar ter razkrival krivice, ki se godijo slovenskemu prebivalstvu dežele, ki ne dobiva iz Gradca nobenega slovenskega dopisa; na mariborski vinarski šoli, katero obiskujejo z malimi izjemami sami slovenski dečki, se poučujejo edino le v nemškem jeziku; na postajah deželnih železnic se pa nahajajo sami nemški pokvečeni napisi, katerih nihče ne razume. Kdo zastopi besede Gattersdorf, Plankenstein? Naš deželni odbor je letos donesek za »Südmarko« skril med ustanove in štipendije. Temu počenjanju, kakor že omenjeno, so se upirali poslanci J. Žičkar, dr. Sernec in dr. Rosina; se vé brez uspeha. Obžalovanja vredno je to, da so se dali nemški konservativci letos strahovati od liberalcev in so glasovali tudi za »Südmarko«.

Ne smemo še pozabiti, kako grozno se je osmešil pred celim deželnim zborom znani Slovenožerec baron Rokitsky. Ta človek je zakričal v zbornici: »Cela Štajarska je nemška!« In naše zapeljano slovensko ljudstvo pošilja po nekod svojemu največjemu sovražniku zaupnico! Ta klativitez je stavil nekaj predlogov v zbornici, s katerimi meče samo le pesek ljudem v oči, da jih zaslepi in zapeljuje. A zadnjič jo je slabo skupil. Deželnemu odboru, posebej se dr. Jož. Schmidererju je očital podkupljivost. Ko je zahteval dr. Schmiderer od njega, naj dokaže, če more, da se je on ali kdo drugi v deželnem odboru dal kedaj podkupiti, če le samo za toliko, kolikor ima črnega pod nohtom, zvižal se je Rokitsky, kakor kača; pa ni mogel nič gotovega povedati. Vsa zbornica ga je obsodila radi njegovega obrekovanja. Prisiljen je bil torej dne 26. febr., da je preklical v zbornici svoje obrekljive besede in prošil razžaljene za odpusčanje. No modri Slovenci! Le pošljite še kako zaupnico temu širokoustnežu, ki ga sami Nemci več ne marajo!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Novi ministri so bili od Njeg. veličanstva svetlega cesarja v torek zapri-seženi. — Predsednik gosposke zbornice je zopet knez Windischgrätz. — Nižjeavstrijski deželni zbor je do zadnje sobote zboroval; v vsem je sklenil mnogo koristnega.

Češko. Češki poslanci so v oklicu pohvalili ljudstvo, da se je med zasedanjem dež. zbora mirno vedlo. — Nemški dijaki spet smejo nositi trakove in čepice; in že je spet prišlo do nemirov v Pragi.

Štajarsko. Socijalisti hočejo, naj Gradčani zvečer dne 13. marcija razsvetlijo okna v spomin, da se je istega dne pred 50 leti začel punt na Dunaju.

Kranjsko. V zadnji seji deželnega zbora sta se Ivan Hribar in A. Kalan potegnili za pravice izvenkranjskih Slovincem. — V Kranju je pri obč. volitvah zmagala narodna stranka; čudno, da se tega veseli »Tagesposta!«

Primorsko. V Rimu je v dvoboju padel iridentist Cavalotti; vsled tega so žalovali mnogi Tržačani, da jih oni večer ni bilo v mestni zbor. — Na Reki je 230 Madjaronov po krivici vpisanih v volilni imenik.

Hrvaško. Sabor je v soboto po 3 mesečni dobi zaključil zasedanje. Opozicija si je v vsej tej dobi prizadevala, da bi vsaj nekoliko koristila svojim volilcem, ali vladna madjaronska stranka je vse preprečila.

Vnanje države.

Rim. Konzistorij, zbor kardinalov, bode dne 21. ali 28. marcija. V njem bodo sveti oče Leon XIII. potrdili novega knez nadškofa goriškega in knezoškofa ljubljanskega.

Italijansko. Z velikanskim dirindajem

so Lahi slayili 50letnico svoje ustavo. Častital pa jim je iz drugih držav brž samo mladi Fr. Košut.

Angleško. Katoliški Irci, tlačeni že stoletja od Angležev, vendar le dobijo svojo ustavo. Dotična postava je bila vsprejeta v prvem branju v poslanski in gosposki zbornici.

Rusko. Poljski otroci se bodo zanaprej smeli po šolah učiti katekizma v materinščini. — Rusija vzame pristanišči Artur in Van od Kitajske v najem, da dozida železnico od Petune do Arturja.

Turško. Vlada je mnogo vojakov poslala na bolgarsko mejo, ker se bojda ondi zbira vsako pomlad veliko roparjev. Bolgarskega kneza Ferdinanda je že strah pred Turkom in je oni dan bil na Dunaju.

Črnogorsko. Italijanski kralj in kraljica obiščeta na poletje Črnogoro. O tej priliki pride tjakaj najbrže tudi ruski car Nikolaj.

Špansko. Vlada si močno prizadeva, da ohrani severoameriške Zedinjene države pri dobri volji. — Na Filipinskih otokih je spet nastal punt; puntarji so ubili 53 španskih vojakov.

Cerkvene zadeve.

Knezoškofu Jakobu v slovo!

(Iz Ljubljane, koncem svečana).

(Dalje.)

Novo sveže življenje se je začelo v duhovskih krogih po katoliškem shodu zlasti zaradi te izjave. Sicer je bila že poprej kranjska duhovščina s svojim ljudstvom dobro organizirana; a ta organizacija je z isto izjavo dobila tako rekoč svoj pečat. Ni čuda torej, da so po katoliškem shodu, ko je liberalna stranka škofa ostudno napadala, dohajale knezoškofijstvu od vseh strani zahvalne zaupnice od občinskih odborov. Tedaj se je natočevalo, da so najete; a bile so le srčni izraz zahvale neustrašenemu višjemu pastirju.

Duh, katerega je vzbudil katoliški shod, se je raznesel v resnici, kakor je neki govornik na shodu željo izrekel, po celi deželi, do zadnje kmečke kočice, kakor se veliko soboto blagoslovljeni ogenj prinese v vsako pošteno slovensko hišo. In ta duh, duh pravega, neprikritega, neustrašenega katoličanstva ter duh neomahljive ljubezni do naroda se je ohranil i v ljudstvu; ta »blagoslovljeni ogenj«, zažgan na prvem katoliškem shodu največ po prevzvišenem knezoškofu ljubljanskem, se razžarja še vedno bolj, vedno dalje širom slovenske zemlje. Vse versko in društveno življenje se je poživilo in okrepilo.

II.

Kranjci smo znani kot bogoljubljen, pobožen narod. Pa vendar je v zadnjih desetletjih tudi pri nas versko življenje zelo hiral in pešalo. Po tujem vplivu je trpela tudi duhovščina in ljudstvo. In kar je bilo najbolj žalostno, najbolj nevarno: mi tega nazadovanja, omahovanja niti čutili nismo, ker se je ves ta kritičen proces vršil pod krinko — naprednjaštva!

Morda jeden ali druga teh mojih besed ne ume v polnem obsegu. Zato hočem navesti par fakt. Opomnim pa, da nikakor ne maram na troške pokojnikov povzdigovati sedanjih mož. Zapišem le javno tajnost, katera se je že marsikdaj izgovorila, čeprav ne vselej brez ugovaranja.

Posezimo le za kakih 70 let nazaj, ko smo se jeli Kranjci duševno dramiti in gibati. Slavni škof Wolf je vodil ljubljansko škofijo skoro 35 let. Mnogo se mu ima zahvaliti kranjska dežela, še več pa ljubljanska škofija, kateri je bil nedosežen mecenat. Bil je res dober, blag mož, navdušen za vse najboljše; a on je delal le na zunaj, duha v škofiji pa ni znal prenoviti in poživiti. Leta 1858, torej le nekaj mesecev pred svojo

smrtjo je rekel ta velezaslužni 76 letni cerkveni knez, povrnivši se z Dunaja od škofijskega zborovanja domov v svojo stolico: »Zdaj še le vem, kaj se pravi biti katoliški škof!« Sivi starček je bil užaljen sam nad seboj.

Kako naj umemo to čudno izjavo? Pomislimo, v kaki dobi je bil škof Wolf s svojimi sovrstniki vzgojen, in potem nam je vse jasno. Bili so to žalostni časi, ko je bila svetna vlada vse, cerkvena pa prav za prav nič, ko je cerkev robovala tudi v Avstriji. Še pred petdesetimi leti je rekel neki ljubljanski bogoslovski profesor bogoslovcu, ki ga je prosil, naj mu nasvetuje kako knjigo za studiranje cerkvenega prava: »Kaj pa hočete s cerkvenim pravom? To vam nima v kaj služiti. Studirajte raje civilno pravo, to je za nas, torej tudi za vas!«

Tako je govoril bogoslovski profesor v Ljubljani še pred 40 leti, torej proti koncu Wolfovega škofovanja! Ta slučaj pove več, nego cele strani obsežna razprava.

Ali prehudo tega ne smemo soditi. Da je vladal tak duh med nami, bilo je čisto naravno po toliki in taki odvisnosti od vlade, in tudi škof Wolf je smatral kot svojo vestno dolžnost, da se klanja in streže, svetni vladi. Da pa je cerkev pri tem mnogo trpela, on tega ni vedel ni. In ko bi mu kdo povedal, ne bil bi verjel. Še le po marsikaterem zborovanju škofov, med katerimi so bili možje a la Rauscher, Rudigier itd., odprle so se mu oči, da je spoznal svojo zmoto. A tega mu ne smemo in ne moremo nikakor šteti v zlo. Bil je mož svoje dobe! Ne da bi kratili njegove velike zasluge, moramo reči o njem: Bil je blag mož, radodaren nad vse mere, navdušen za dobro stvar, bil je — vesten uradnik, po svojem duhu ni bil apostolski mož.

Škof Vidmar je bil jednako vrl, delaven, razborit duhovnik. A tudi on ni bil brez hibe, katero opazamo na Wolfu. Razven tega on tudi ni bil diplomat. Saj je še sedaj splošno znano, kdo je tedaj škofijo vladal, kdo predstavljaj kaplane, oddajal župnije itd. Zato je mož odstopil, ker je videl, da ne gre vse prav. Pomagati si ni znal, svetovati pa si ni pustil.

Sledil mu je Pogačar, vsem še v najboljšem spominu. Bil je iskren Slovenec, jako izobražen, eleganten mož, ki je bil pa tudi le preveč pristopen tujemu, necerkvenemu vplivu, in poleg tega tudi v delovanju zelo samostojen. Delal je zlasti na to, da bi njegova škofija na zunaj imponirala, a da so ji moči pešale, tega ni hotel opaziti. Priznal pa je to, predno je zatisnil svoje oči. V semenišče je sprejemal izključno le maturante; abiturijentov brez mature ni hotel sprejemati. Ker pa se maturantov ni dovolj oglašalo, jelo je kmalu število duhovnikov padati; in začela je zevati tista mučna praznота v duhovnem pastirstvu, katero še sedaj bridko čutimo.

Čudno se nam mora tudi zdeti, da so škofu Pogačarju ugajali novi avstrijski šolski zakoni, katere je ostro obsodil sam Pij IX. Ko je bil nekdanj na kanonični vizitaciji v neki večji župniji, omenil je v zasebni avdijenci tamošnjemu župniku šolske zakone ter markiral svoje stališče njim nasproti. Župnik, jako delaven, goreč in vzgleden duhovnik, pa mu je tudi brez ovinkov povedal svoje mnenje. Prišla sta si navskriž in skoro dve uri samo o tem debatirala in sicer v ne prav mirnem dvogovoru.

Istina je, katero vsi poznamo, da se je na Kranjskem liberalizem uprav za Pogačarjevega vladikovanja najbolj razširil in ojačil. Mnogi vrli in izkušeni duhovniki so z žalostjo zasledovali ta razdirajoči proces. Zato so s strahom pričakovali, kaj pride za Pogačarjem. Poznali so kanonika dr. Gogalo, da je to mož, po duhu do dela nasproten Pogačarju; zato so si ga tako iskreno želeli kot škofa, zato so tako žalovali po njem in s strahom pričakovali, kdo bo njegov naslednik.

(Dalje prihodnjic).

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Loka 35 fl., Črešnjice 2 fl. 50 kr., Podgorje 6 fl., Sv. Jurij pod Taborom 50 fl., Šmarje 35 fl. 11 kr., Sv. Ilj pri Turjaku 15 fl., Pernice 9 fl. 80 kr., Sv. Ana na Kremlbergu 14 fl. 40 kr., Studenice 10 fl., Sv. Križ nad Mariborom 5 fl., Reichenburg 32 fl. 82 kr., Artiče 5 fl. 20 kr., Zibika 7 fl. 98 kr.

Pri tej priložnosti se opomni, da se imajo imena novih družbenikov vsako leto enkrat naznaniti vodstvu družbe v Mariboru, da se upišejo v matično knjigo, sicer ne bi bili deležni svetih odpustkov in duhovnih dobrot bratovščine.

Gospodarske stvari.

Kako shraniti poletne sadeže za zimo?

(Konec.)

O zelju smo že govorili, da se splošno v jeseni zreže in shrani v kad, da se skisa. Skoraj enako delajo po nekod z repo. Nekako do Svečnice je sproti v ška naribajo, privedajo za časa nekaj kvasu, da se prej skisa in ko se ta porabi, nariba se v novo. Kadar pa začne na spomlad repa puhla postajati, tedaj se je pa nariblje v kako majhno kád, da je še v poznej spomladi moči jo rabiti za prikuho. Treba jo je naribano močno potlačiti, zraven pa čvrsto soliti, da izpusti obilno vode in ne gnije.

Ako še enkrat priporočamo, da se morajo vsi pridelki, kakor krompir, repa, posebno še korenje spraviti kolikor mogoče suhi in shraniti v kleti na suhem, primerno toplem prostoru, smo tako glavne sadeže po moči ohranili. Ta skrb nam je potrebna, ker le-ti nam dajejo celi čas dolge zime mnogo živeža, kar bi z drugim težko nadomestili.

Izbirčen želodec pa večkrat ni zadovoljen z navadnimi pridelki, nego, vsaj ob važnih prilikah in praznikih poželi kaj posebnega. Zlasti se mu ljubi takrat — po zimi — kaj poletnega za prigrizek. Skusili bomo tudi njemu ustreči po možnosti, za kar nasvetujemo sledeče skušnje.

Nekateri shranijo v jeseni, ko začne zmrzovati, ostale drobne in zelene kumare v močnem kislu, kjer lahko počakajo do spomladi. Marsikomu je takšna kumara — brez vseh priprav — jako priljubljena jed.

Drugi pa znajo po navadi narezane in napravljene kumare tako okovariti, da počakajo celi čas zime. Za to pa je treba več pogojev. Prvič se morajo kumare napraviti — najbolje v domačem — pa močnem kislu in z oljem precej zabeljene. Prvi in drugi brani, da zrak ne upliva veliko na mešanico, katera se mora še posebej dobro v kako temno posodo zapreti. Ta naj se postavi v kak teman kot v kleti in ako se rabi, vselej spet skrbno zapre. Tako nam ostanejo zveste kumare še dolgo časa zime, da jih rabimo po volji.

Blizu enako se lahko pripravi druga jed za zimo, kakor fižol v stročju itd. Saj takšne prikuhe ob nenavadnih prilikah pogosto dobivamo od daleč in drago, zakaj ne bi si jih pripravili doma? Treba le naše gospodinje opozoriti na to, katere navadno niso preveč trdosrčne v pripravljanju raznih jedil.

Še nekaj bi bil skoraj pozabil omeniti. Med okusnimi prikuhami zavzema zlasti za nežnejši spol prvo mesto omaka od brusnice (*Vaccinium Vitis idaea*). Ta raste navadno ob podnožju najvišjih gor in planin, ter je zelo podobna navadnim črnicam (borovnicam). Nje kiselkaste jagode se oberó, čedno prebrane skuhamo in dodá se jim sladkora, da je vsa zmes precej sladka. Ta se shrani potem v zaprtej posodi in bolj hladnem prostoru ter je lahko celo zimo kot mehka, ženskam priljubljena prikuha.

Ko smo tako prelistali vrste naših domačih jedil, katere se že skoraj same priporočajo za porabo, ne smemo še pozabiti raznega drobiža, sicer neznatnega, a vendar potrebnega za dom in v kuhinji. Tukaj menim,

kako treba iz vrta v klet presaditi peteršilj, šnitlek, in drugo zelenjad, kjer na srednje gorkem in svetlem prostoru nam skozi celo zimo lahko služi, kot okusna primes. Seveda je za to treba nekaj dela in skrbi, brezi katerih se sploh ničesar ne opravi.

Pohorski.

Sejmi. Dne 11. marca pri Sv. Magdalen v Mariboru. Dne 12. marca v Selnici ob Dravi, pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, pri Sv. Juriju ob juž. žel. in v Poličanah (za svinje). Dne 15. marca v Arvežu in Zdolah. Dne 16. marca v Vitanju, Celju in v Imenem (za svinje). Dne 17. marca v Lembergu, na Rečici, v Trbovljah, Podčetrtku, na Bregu pri Ptuj (za svinje) in v Čmureku. Dne 18. marca na Ptujski gori, pri Sv. Trojici v Slov. gor., na Vidmu ob Savi, v Slov. Gradcu in v Ljubnem.

Dopisi.

Iz Gradca. (Izjava) slovenskih deželnih poslancev štajarskih v zadevi vseučilišča v Ljubljani se glasi: Z ozirom na dogodke na raznih avstrijskih vseučiliščih in gledé na predlog, stavljen v dež. zboru kranjskem zaradi ustanovitve vseučilišča v Ljubljani, sklenili so slov. dež. poslanci štajarski s posebno deputacijo predložiti ministerskemu predsedništvu na Dunaju naslednji klubov sklep: Uvaževaje, da kulturni napredek slovenskega naroda zahteva ustanovitev vseučilišča, na katerem se prednašajo razne stroke v slovenskem jeziku; da je izobrazba sposobnih močij na tako urejenem vseučilišču bistveni pogoj za izvršitev ravnopravnosti slovenskega jezika v šoli in uradu; da na obstoječih vseučiliščih v sedanjih razmerah takova izobrazba sposobnih močij ni mogoča, ker se na teh vseučiliščih nasprotuje uvedanju slovenskih predavanj; da silijo kulturne, jezikovne in politične razmere južnih dežel avstrijskih sploh k ustanovitvi novega vseučilišča, na katerem bi se oziralo na jezikovne potrebe istih v prikladnem naravnem središču, katero je jedino le glavno mesto Kranjske Ljubljana, in to posebno zaradi tega, ker se je pokazalo, da ni mogoče nemškemu dijaku iz teh dežel posvetiti se redno in nemoteno študijam na vseučiliščih, katera so isti dosedaj obiskovali, kakor je to razvidno vsled silovitih dogodljajev iz najnovejšega časa, se visoka c. kr. vlada nujno pozivlje, da kakor najbolj hitro mogoče prične z ustanovitvijo vseučilišča v Ljubljani za sedaj z bogoslovno, modroslovno in pravoslovno fakulteto, na katerih bi se primerno oziralo na slovenski, hrvaški in italijanski jezik.

Gradcu, dne 25. februarja 1898.

Dr. Ivan Dečko, dr. Fran Jurtela, Mihael Lendovšek, Franc Robič, dr. Fr. Rosina, dr. Josip Sernec, Ivan Vošnjak, Josip Žičkar.

Iz Vojnika. (Kako trški Nemci obhajajo svoj god?) O pustu, pravimo, imajo norci svoj god. Ta dan že od nekdaj slavno obhajajo vsi, ki spoznajo »Pusta« za svojega patrona. Posebno kar je nekaterih mladih ljudij, se jim takrat rado po glavi vrti.

Pri nas v trgu je pa to vse drugače. Pri nas so noreli stari ljudje. In kedaj so naši Nemci obhajali pust? Drugod imajo norci v torek pred pepelnico svoj god. Toda naši Nemci so v svojih koledarjih v sredo našli svoj god zaznamovan. Na pepelnično sredo so namreč najbolj letali in piskali po trgu.

»Menda so vaši Nemci bolj zabitega plemena, da ne vejo, kedaj je pust«, bi znabiti kdo znal misliti. Da jim res nekaj v glavi manjka, to so pokazali na pepelnico. Pa čudno je le to, da so bili ti norci občinski odborniki. Skoraj vsi so bili zastopani. Zvonec jim je nosil Franc Zottl, županov namestnik. Za njim so divjali: Jekel, Permoser, Kleinsrot, Jošt in še drugi občinski odborniki. Obleženi so bili v razne cape. Nekateri so bile kiklam podobne. Zottl je imel dolg

papirnat nos in ženski klobuk na glavi. V glavo mu pa nisem videl. Morda je bila slama notri.

Še neko posebnost imajo te maškude, namreč to, da so vse že bolj priletni. Franc Zottl je star že čez 50 let, drugi ne veliko manj. Zato sem res strmel, ko sem jih videl tako brez pameti po trgu dirjati in divjati. Mislim sem si: »Vsem manjka eno kolesce v glavi, Zottl pa menda dve.«

Zdaj sem spoznal velikanski razloček med slovenskimi in nemškimi tržani. Slovenec ima pač le vedno glavo na pravem mestu, pri nemškutariji je vse zmešano. In to si za bodoče občinske volitve dobro zapomnimo! Proč s pustnimi norci! Kmet.

S Teharjev. (Pred volitvami.) Kakor povsod drugod, posebno pa na Spodnjem Štajarskem, zedinjajo se tudi pri nas nemčurji in socijalni demokratje — zlasti sedaj, ko se bližajo volitve za občinski odbor. Da jih vidiš, kako se pehajo mokračji za svoje bratce nemškutarje! Da se tisti Tinč, ki je bil, če prav velik posestnik, vender zadnji kandidat socialistov — tisti Tinč, ki je pred tremi leti s polnim mehom deloval za slovensko-katoliško stranko, pa komaj izvoljen prav po moževsko odpadel in pobegnil k nasprotnikom — da se tisti »mož« toliko znoji in kolobita okrog za združene mokračje in nemškutarje, da bo gotovo par novih črevljev raztrgal, to ni nič čudno. Čudneje je to, da se nekateri razumni možje še ne morejo zavedeti, kako bi prav volili; da še ne razvidijo, da bi samo mokračem in brezvernim in slabovernim ljudem pomagali, če bi ostali doma ali celo nam nasprotno volili. Radovedni smo, kako bo letos volil eden cerkveni ključar, ki je sicer resen mož, pa se je dosedaj držal naših protivnikov. Trudijo se nasprotniki, kolikor morejo. Lažejo tako, da je že več kakor grdo, da bi preslepili volilce. Trdijo na pr. da je neki dosedanji odbornik, če prav premožen, dal plačati za svojega bolnega sina v bolnici (špitalu) stroške iz občinske blagajnice — kar je ostudna laž. Pripovedujejo čudno pripovedko, da je okrajni glavar ukazal s pisanjem č. župniku, da mora voliti nemškutarje in mokračje. Kdo se ne bi smejal, če slíši take neumnosti! In takih rečij se trosi vse polno okolo. Hvala Bogu, da ima laž kratke noge in da so naši možje prepametni, da bi takim norostim verjeli.

Stvar je pač taka: Kar je katoliškega in slovenskega, bo z nami — kar je pa socijalistovskega in nemškega, bo pa zoper nas. Če to premisli, se poštenemu in razumnemu možu ni težko odločiti. Zato bo pa tudi zmaga na naši strani.

Od Nove cerkve. (Veselica). Ono nedeljo je imelo naše slov. kat. bralno društvo veselico. Po večernicah smo se zbrali v okinčani društveni sobi v precejšnjem številu. Pevci zapoje pesem »Hej, Slovenci« s spremljevanjem slavne češke godbe. Pri predstavi so pokazali naši diletantje-igralci, da imajo dokaj zmožnosti. Rešili so svojo ulogo častno. Dasi so nastopili prvokrat, zagotovili so si ugoden utis pri občinstvu. Obilo smeja je povzročil zlasti nastop pisarja Zverige v šaloigri: »Kje je meja«.

Žal, da je še vse premalo zanimanja za društveno življenje. Mnogi ne vedo, kaj je naše društvo, kakšne važnosti so dandanes bralna društva, ali pa se jim mili onih novčičev, ki jih vplačujejo društveniki. Ne pomislijo pa, da jim društvo ponuja za to obilne duševne in gmotne koristi. Tukaj si bistrimo um s čitanjem dobrih in koristnih časopisov in knjig. Tukaj se razgovarjate — omenjal je v navduševalnih besedah g. govornik — gospodarji ob nedeljah in praznikih pred in po službi božji o tem in onem, kar ste brali, kako se vam je zavedati svojih pravic, kako vam je napredovati v gospodarskem oziru. Viribus unitis — v združenju je moč, to je geslo našega svetlega cesarja, ki obhajajo letos petdesetletnico svojega vladanja.

K sklepu je zapel naš vrli mešani zbor

krasno Vilharjevo: »Bledi mesec« iz pesmarice družbe sv. Mohorja. Zadovoljni smo zapuščali društveno sobo, želeč, da se kmalu zopet snidemo v obilnejšem številu.

Iz Žalca pri Celju. (Kmetijska zadruga). Kakor smo že lansko leto poročali, osnovala se je pri nas »Kmetijska zadruga za spodnje Štajarsko, vknjižena zadruga z omejenim poroštvom v Žalcu«. C. kr. okrožno kot trgovinsko sodišče v Celju je z dnem 12. svečana t. l. vknjižilo to zadrugo v zadrugni register, in z dnem 1. marca pa je začela zadruga svoje delovanje.

Zadruga ima namen, da posreduje pri kupovanju in pri prodaji, v vseh strokah kmetijstva, to je v poljedelstvu, gozdarstvu, živinoreji, vinarstvu, sadjarstvu, čebelarstvu in mlekarstvu, da se vse potrebe kmetijstva naročajo iz prve roke, ker se dobe boljše in ceneje, in da se prodajajo vsi pridelki kmetijstva skrbno na odjemalce po možno najboljši ceni. Dalje bode zadruga skrbela, da si kmetovalci zavarujejo vse kmetijske pridelke na polju in v shrambi zoper elementarne nezgode, da dobijo v sili posojilo, da dobijo praktičen in teoretičen pouk v kmetijstvu. Sploh je skrb zadruge delati na to, da se kmetijstvo povzdigne in otme pogina.

Ker pa bode zadruga le za svoje ude prevzela vsako posredovanje, zato je želeli, da pristopijo vsi kmetovalci in posestniki k tej zadrugi, ker le v skupini je moč, le v edinosti se da kaj doseči. Na pr. recimo, da je pri zadrugi 1000 kmetov, katerih poprečno vsak ima 10 m. centov pšenice prodati. Vsak za sebe ne more lahko svoje pšenice dobro prodati, ker jo kupi od njega prekupec, kateri pa mora dobiček imeti. Če pa je 1000 kmetov združenih in vsak ima 10 m. centov pšenice ter naznani to zadrugi, je to 10.000 m. centov skupaj, to je že svota, za katero bode prav rad poprašal vsak veletržec ali mlinar. Vsa pšenica se bode od zadruge očistila, in čista lepa, skupno drago prodala za kmete, kateri bodejo veseli lepega dohodka.

In kakor ta primera, tako je z vsemi drugimi poljskimi, gozdnimi, vinskimi, sadnimi in živinskimi pridelki. Le na kmetih je torej leželo, da si opomorejo. Kdor hoče ud zadruge postati, mora se za to pismeno ali ustno pri odboru v Žalcu oglasiti in uplačati enkrat za vselej 4 krone, in vzeti vsaj eden delež za 12 kron, kateri pa se obrestuje s 3%, in ostane last uda, ter more istega vzdigniti, kedar hoče. Torej nobene zgube, le dobiček morejo imeti udje te zadruge. Vso slovensko inteligenco na spodnjem Štajarskem pa prosimo v imenu naroda, da gredo z dobrim izgledom naprej. Vsak ud dobi zadrugno knjigo in pa pravila, iz kojih lahko razvidi veliki pomen te zadruge. Tudi se bodejo pravila po vseh naših časnikih razglasila.

Razne stvari.

Domače.

(Cesarski namestnik.) Ko je Gaučevo ministerstvo odstopilo, so veliki časniki takoj poročali, da naš cesarski namestnik, markí Bacquehem, vstopi v Thunovo ministerstvo. Hvala Bogu, da se to ni zgodilo, sicer bi dobili barona Heina za namestnika. Desetkrat gorje nam Slovencem, ako kdaj baron Hein zasede namestniški stol štajarski!

(Najdražji list) je »Slov. Gospodar«, pa samo za Nemce. Le čujte! Nedavno si je neka nemška gospa v Vojniku nalašč najela voznika, da se je vozila v Celje in si kupila naš list pri g. Emi Wilfling, Gosposke ulice št. 28. Res, drag list!

(Velikega avstrijskega romanja) v Palestino ali Sveto deželo o veliki noči se iz lavantinske škofije udeležita veleč. gosp. Fr. Dovnik, dekan v Gornjem gradu, in čast. gosp. Jožef Zidanšek, profesor bogoslovja v Mariboru.

(V brezimnem listu) na mozirsko županstvo žugajo slinavi mokračji ne samo s

požiganjem, ampak tudi že z umorom. Fantje, le počasi! Nismo še v »blaženi« madjarski deželi; kadar se pa vam bo brisati potreba, le pridite po »Delavca«, katerega ste podvrgli v cerkveno hišo!

(Osebnosti.) Preseli se g. dr. F. Vilimek, zdravnik, iz Ljubnega v gornji Savinjski dolini v Cittavecchio, na dalmatinskem otoku Visu. V našem ljudstvu mu ostane hvaležen spomin. — V Mozirju se bode nastanil kot letovičar gosp. dvorni svetovalec Fr. Šuklje z družino.

(Opetovano) nam prihajajo tožbe, da nekateri kondukterji na velenski železnici celó v vagonih neizkušene savinjske kmete ostrupljajo z nauki socijalne demokracije. Ako temu ne bo konca, storimo odločne korake pri oblastvih.

(Uradno spričevalo). C. kr. okr. sodnija v Konjicah naznanja od dne 24. svečana 1898, št. 118, da je predsedništvo c. kr. okrožne sodnije v Celju rodbino Černeck iz Prelog pri Prihovi nedolžno spoznalo, katero rodbino je pred enim letom neki hudoben človek velike krivice obdolžil.

(Pri Kápelu) blizu Radgone je z 900 prebivalcev in za prihodnje 1899. leto je nabranih udov družbe sv. Mohorja 299. Udnina, veznina in druga naročila znašajo 352 gld. To dela čast poverjeniku in ljudstvu. Dobro tretjino udnine je založil g. poverjenik sam. To je narodnost, ki je tako požrtvovalna in uneta! Ljudstvu pa je tudi v čast, ker je tudi med kmeti mnogo revnih, in so vendar pristopili k družbi.

(Najvišja kapelica) na slov. Štajarskem, kjer se bo maševalo, bode na Molički planini v župniji Luče. Ker bo s tem slov. turistom zelo ustrezno, zadostiti krščanski dolžnosti, ker bo tudi mnogoteri slov. duhovnik rad pohitel k Mariji, nebes kraljici, in ker želi slov. planinsko društvo kapelico postaviti kot spomin jubileja cesarjevega in sv. očeta, priporoča to podjetje vsem vernim Slovincem v podporo — duhovnik.

(Iz Žitene) pri Sv. Jurju v Slov. gor. se poroča o grozni nesreči: Pri kopanju vodnjaka je Janez Šneider po nepredvidnosti padel 7 sežnjev globoko v vodnjak ter si zlomil obe nogi in ledovje vse premaknil. Na pol živega so prepeljali v Maribor v deželno bolnišnico.

(Nesreča pri vodnjaku.) V Litmerku blizu Ormoža je dne 3. marca 44letni viničar Andrej Zimmerleut vodo vlačil iz vodnjaka na kolo. Ko je spuščal vedro v vodnjak, zaviral je kolo z rajico. Ta se mu pa sterc in kolo se začne strašno vrteti, Zimmerleut je hoče ustaviti; toda kolo mu zdrobi prsi, da je par ur pozneje umrl.

(Pred postavo smo vsi jednaki!) Pred tednom je šel Beštelakov sin s 4 ničvredneži v Krivico na Prevorje k staremu Agrežu volov kupovat. Ker so pa voli mladega Agreža, jih ta ni dal prodati in prišlo je do prepira. Beštelakov nastavi nož mlademu Agrežu na prsi, drug fakir pa ga udari po glavi, da mu jo vso preseka. Mladi Agrež bo težko okrevl. Oni dan so žandarji te lopove gnali zvezane v Kozje, le Beštelakov sin je šel prosto. Ali je kak princ?

(Strašen prizor.) Dne 2. marca okoli 1. ure popoldne se je pri Sv. Joštu na Kozjaku ponesrečil 37-letni delavec Janez Valenci, škalski rojak, pri odkopu šolskega stavišča. Odtrgala in zdrknila je nanj 15 centov teška skala tako silovito, da je bil revež v 10 minutah mrtev. Vsled klica sodelavcev prihiti na lice nesreče gospod župnik, da podeli sv. zakramente umirajočemu, ki je bil razun glave pod skalovjem zakrit čez in čez.

(Prigornjeradgonskem sodišču) so zaprli viničarja Antona Brodschneiderja, ker je baje zastrupil svojo ženo Uršulo. Pri-mešal je bil mišnice koruzni moki, iz katere je žena skuhala žgance in jih pojedla.

(Nekateri mariborski Nemci) še vedno norijo, dasi smo sredi posta. Sinoči so zopet imeli ples, »hausbal« v kazini. No, »Mariboržanka«, ali ni kazina res prava potika?

Društvene.

(Dijaški kuhinji) v Mariboru je darovala njena krušna mati, slavna posojilnica mariborska, 350 fl. Domoljubna zahvala! S to svoto pa se je poravnal dolg; kajti dijaška kuhinja pogrne vsak dan 50 dijakom mizo.

(Vabilo.) K odborovi seji družbe duhovnikov lavantinske škofije v ponedeljek, 17. marca, ob 11. uri pred poldnem uljudno vabi preč. gg. odbornike predstojništvo.

(Pri Sv. Juriju ob Ščavnici) je bralno društvo imelo dne 20. febr. društveno zborovanje. Udeležba je bila zelo velika. Pri zborovanju nam je č. g. Majcen v krasnem govoru mnogo lepega o vzgoji otrok povedal. Po zborovanju je bila prosta zabava v prostorih g. Vaupotiča, katera se je vsled truda društvenega predsednika g. Košarja, gosp. A. Majcena in g. Ciriča z vrliimi pevkinjami izvrstno obnesla.

(Pravila zavarovalnice) proti požaru za ljubensko občino so po ministerstvu potrjena; delovanje zavarovalnice odmerjeno je v prvi vrsti za občino Ljubno razven trga; važnega pomena in mnoge koristi bi pa imela zavarovalnica tudi za ves gornjegrajski okraj, iz katerega se vsako leto iztekajo tisočaki v požrešni mošnjček zasebnih zavarovalnic.

(Narodna čitalnica na Ptuj) ima letos ta-le odbor: Gg. dr. Fr. Jurtela, predsednik; dr. Bela Stuhec, podpredsednik; Josip Zelenik, blagajnik; Anton Goslar, tajnik; Ivan Kaukler, Franjo Matek, Franjo Toplak, Ivan Sedlaček, Mat. Nemec, Franjo Mahorič in Miran Lorber, odborniki.

(Občni zbor ormoške čitalnice) si je za bodoče leto izvolil sledeči odbor: g. dr. Ivan Omulec, predsednik; gg. dr. Ivan Geiger, dr. Ivan Geršak, Franc Kranjc, č. g. Jakob Menhart, Alojz Mikl in Domicijan Serajnik ml., odborniki. Sklenilo se je v tem letu slaviti s posebno slavnostjo presvetlega cesarja 50-letnico, gojiti petje in podpirati narodno godbo. Odstopivši odbor je dobro gospodaril in se mu je izrekla posebna zahvala. Vseh je dohodkov 229 fl. 48 kr., izdatkov pa 213 fl. 48 kr.

(Občni zbor ormoške podružnice) sv. Cirila in Metoda si je izvolil zopet č. g. Jakoba Menharta predsednikom; g. dr. Ivana Geigerja blagajnikom in gosp. Antona Porekarja tajnikom. Namestniki teh so gg. dr. Geršak, dr. Omulec in Kranjc Vekoslav. Za poslanca k občenemu zboru družbe se je izvolil č. g. predsednik, namestnikom pa g. Vekoslav Mikl. Podružnica je letos poslala 108 fl. 38 kr. osredni družbi.

(Od Sv. Andraža v Slov. gor.) Veselica bralnega društva dne 13. febr. je bila za naše razmere sijajna. Sešlo se je izredno veliko občinstva, med temi v obilnem številu Antonjevčani z mešanim zborom, s katerim so med prosto zabavo umetno nastopali; tudi Trojičanov je bilo mnogo. Igra: »Sovraštvo med dvema bratoma« je podala gledalcem prav ganljiv prizor; igralci so jo dobro rešili. Čast jim! Domača pevska zbor, mešani in moški, popevala sta povsem sigurno tako, da se je splošno trdilo: »Danes se je podalo občinstvu nekaj lepega in zabavnega«. Isto opazovali smo na dan občenega zborovanja v preteklem mesecu. Veselimo se, kedar je za to čas, žalujmo, kadar je čas žalosti!

(Gasilno društvo za Ormož in okolico) ima ta-le odbor: gg. Mart. Stanič, načelnik; Andrej Žinko, njegov namestnik; Vek. Mikl, denarničar; Ant. Porekar, tajnik; Fr. Stanič, vodja brizgalničarjev; Lovro Kirič, njegov namestnik; And. Vrhovčak, vodja plezalcev; Mat. Rajh, njegov namestnik; Martin Skoliber, vodja varuhov; Iv. Trstenjak, njegov namestnik; Tom. Vaupotič, nadzornik orodja; Fr. Magdič, zdravstveni načelnik. Kot troben-tači so se odločili gospodje: Andr. Kovačič, Fr. Hanželič ml. in Ant. Perc. Častnim članom društva sta se izvolila gospoda: dr. Iv. Geršak in dr. Iv. Omulec.

Iz drugih krajev.

(Sv. očetu Leonu XIII.) so o bi- serni maši in 20letnici papeževanja častitali ti-le deželni zbori: nižje- in gornjeavstrijski, gališki, tirolski, solnograški, predarlški, moravski, kranjski, isterski, dalmatinski in hrvaški sabor. Nič se o tej priliki niso za papeža zmenili: Deželni zbor štajarski, koroški in šlezjski, kjer prusaki zvonec nosijo, in tržaški.

(Cesaričina Štefanija) je, kakor javljajo z Dunaja uradni glasovi, izven nevarnosti. Počuti se znatno boljše.

(V Djakovu) postane pomožni škof kanonik dr. Voršak, zvest somišljenik vladike J. J. Strössmayerja. Daj Bog, da postane tudi kdaj vladikin naslednik!

(Uravnava uradniških plač). Cesar so baje že potrdili zakon za uravnava plač državnim uradnikom. Zakon se pa še-le objavi dne 2. decembra, to je na dan jubileja.

(Radi cesarskega jubileja) bode bojda na avstrijskih ljudskih in meščanskih šolah sklep letošnjega šolskega leta že dne 1. julija. Počitnice bodo torej precéj podalj-sane, zlasti pa še, ker bo jeseni ob slavnosti še tudi teden dnij prosto.

(V rjuhi v grob). V Gorici je umrl Anton Casagrande, precej bogat mož. Izpo-sojevanje denarja mu je neslo prav lepe do-hodke, a bil je jako varčen. — V oporoki je naročilo zapustil, naj ga ne oblečejo v obleko, ampak le ogrnejo v rjuho in takega naj pokopljejo! Čudna oporoka to!

(Nove vrste kuga.) V Saarbrücken v Prusiji se je pojavila med vojaštvom neka nove vrste kuga. Samo v 3. voju je obolelo 300 mož, med temi 130 nevarno; 22 vojakov je že pomrlo.

(Amerikanska oklopnica) ime-novana »Maine« se je pred nekaterimi dnevi v havanskem pristanišču razletela zvečer ob 9. uri. Ostanke ladije so se užgali in požar je trajal čez polnoč. Od 420 pomorščakov se jih je blizu 300 ponesrečilo.

(Novo žensko učiteljišče.) Naučni minister je potrdil pravila za zasebno žensko učiteljišče v ljubljanskem uršul. samostanu.

(Na železnici je umrl) neki V. Levi, ki se je vozil iz Gorice v Trst. Pri Devinu je sprevodnik zahteval od njega vozni listek. Mož je slonel na klopi, a ni se ganil. Ko ga sprevodnik potipa, opazi, da je že mrtev.

(V Kastelcu na Moravskem) so češki kmetje socijalnodemokratskega državnega poslanca Bernerja prav pošteno nabili. — Tudi v Mladi Boleslavi se je včeraj socijalno-demokratskemu poslancu Hybešu kaj slabo godilo. Čehi so njega in njegove somišljenike napali. Tudi to je obstrukcija!

Listnica uredništva. G. nadučitelj M. Levstik: Nikakor se ne spominjam, da bi Vi bili letos poslali kak dopis. Č. g. kaplan Fr. Mursič: Isto velja radi novice »Srečni Kozjani«. G. Frejham: Vi niste pisali o gosp. Repniku. — B. Ferk, odg. urednik.

Loterijske številke.

Gradec 5. marca 1898: 4, 89, 58, 33, 43
Dunaj » » » 80, 23, 47, 88, 7

Žitne cene.

Ime mesta (za 100 kil)	Pšenica	Rž	Jčmen	Oves	Koruz	Proso	Ajdina
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
V Celju...	14 —	12 —	9 —	7 50	7 —	10 —	10 —
V Celovcu.	12 —	9 64	7 76	6 85	6 90	—	—
Na Dunaju	11 90	8 93	—	6 90	5 69	—	—
V Gradcu.	14 30	9 80	10 —	7 50	6 50	6 80	—
V Ljubljani	13 —	10 —	7 50	7 —	6 50	—	—
Na Ptuj.	12 25	8 —	—	7 40	6 50	6 —	8 —
V Mariboru (za 100 lit.)	9 50	6 30	4 90	3 45	5 10	4 90	4 90

Bažnata obleka iz surove svile gld. 8'65

do 42 gld. 75 kr. za popolno obleko. Tussors in Shantung-Pongees — ter črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gold. 65 kr. — v najnovosejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zaseb-nikom poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno. G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni za-lagatelj) v Zürichu.

Svoji k svojim!
Anton P. Kolenc,
 trgovec v Celji
 v „Narodnem domu“
 in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželni pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 2-52
Anton P. Kolenc.

Naznanilo.

V moji trgovini so pred nekako tremi meseci našli dve večji svoti denarja. Dasi sem to že večkrat oznanil, vendar še se lastnik dozda ni zglasil.

Na Ptuj, dne 20. febr. 1898.

3-3

Jožef Ornig.

Vinograd

v dobrem stanju, lepa lega pri Sv. Urbanu pri Mariboru, 4 orale vinograda, 1 oral lesa in mal sadunosnik, z lepim poslopjem za letovišče sposobnim, je pod ugodnimi pogoji na prodaj. Več se izve pri upravnistvu „Slov. Gosp.“

7

Pri Blažu Vezjaku

na Kajzerjevem mlinu v Framu sta se postavili dve novi stiskalnici za bučno olje. Napravljeni sta tako ročno, da ju more en sam človek goniti in delati najbolje olje.

3-3

OVES

(Willkomm.)

To najtežje pleme ovsu stori v vsaki zemlji, najprej dozori in najbolj plenja. Ima visoko, za krmenje prav dobro slamo, a ne poleže.

Ker se mora redko sejati, zadostuje 50 kil na oralo. Pošilja se 25 kil za 5 fl., 50 kil za 9 fl. 50 kr., 100 kil za 18 fl. z vrečo vred.

Vzorčne vrečice po 5 kil s pošto, ako se naprej vpošlje 1 fl. 70 kr., franko. Oskrbništvo grajščine Golitsch-eve pri Konjicah, Stajarsko.

2-4

Posojilnica v Makolah.

Zadružno stanje (bilanca) s početkom 1. 1898.

Imovina (aktiva).	gld. kr.		Zavezanosti (pasiva).	gld. kr.	
	gld.	kr.		gld.	kr.
Inventar	149	71	Deleži z delnino	2.088	—
Dana posojila	220.620	68	Hranilne vloge	gld. 241.705·39	
Naloženi denar z obrestmi za 1. 1897	38.656	19	„ pripisane obresti	„ 9.832·15	251.537 54
Deleži in delnina	136	—	Posebna zaloga	gld. 12.702·91	
Državni papirji (dve 1860. srečki)	1.590	—	Splošna zaloga	„ 5.947·35	18.650 26
Zaostale obresti	766	82	Predplačane obresti	2.649	37
Prehodni izdatki	318	19			
Nerabljene tiskovine	42	10			
Gotovina 31. decembra 1897	12.645	48			
	274.925	17		274.925	17

Rentni davek in vse druge pristojbine plačuje zadruga sama! — Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, ter jih obrestujemo po $4\frac{1}{2}\%$. — Posojila dajemo edino-le zadružnikom in to po 6%. — Uradni dan je vsaki četrtek; kedar pride na četrtek praznik, uradujemo vselej prejšnji dan (sredo). Uradne ure so od 8—12 dopoldne. Ob drugih dnevih se nič ne opravi.

V Makolah, dne 15. februarja 1898.

3-3

Načelstvo.

Jedino pristen BALZAM

(Tinctura balsamica)
 dobavljana na debelo in na drobno samo oblastveno koncesijonirana in trgovinsko-sodno protokolirana

tovarna balzama lekarnarja

A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatcu.

Pristen samo s to trgov. sodno registr. zeleno varstveno znamko.

Celotna priprava mojega balzama stoji pod zakonitim varstvom vzorcev.

Najstarejše, najpreizkušenejše, najcenejše in najreelnejše ljudsko domače zdravilo za prsne in pljučne boli, kašelj, izmčke, krč v želodcu, manjkanje slasti, slab okus, slabo dišečo sapo, kolcanje, zgago, vetrove, zaprtost telesa itd., za notranjo in vnanjo porabo proti zobobolu, gnetju v ustih, ozeblini, opeklinami itd.

Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom: Tovarna balzama lekarnarja A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Cena franko za vsako pošto postajo Avstro-Ogerske je z zabojem vred: 12 malih ali 6 dvojnih stekel. 4 krone, 60 30 13 kron. V Bosno in Hercegovino 30 novč. več. Ponarejalce in posnemalce, kakor tudi prodajalce takih falsifikatov bodem na podlagi zakona za varstvo znamk strogo preganjal sodnim putem.

Jedino pristno

Centifolijsko mazilo

(balzamsko mazilo iz rože centifolija).

Lekarna „angelja varuha“

A. Thierry-ja v Pregradi.

Šnjemu nakazu ali proti povzetju zneska. Cena s poštino, voznim listom in zabojem itd. za 2 lončka 3 krone 40 vin. Svarim pred nakupovanjem neučinkovitih ponarejanj in prošim natančno na to paziti, da je na vsakem lončku vžgana zgornja varstvena marka in firma „Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada“.

Vsak lonček mora biti zavrt v navodilo za uporabo, katero ima to varstveno znamko. Ponarejalce in posnemalce mojega jedino pristnega centifolijskega mazila bodem na podlagi zakona za varstvo znamk strogo preganjal; isto tako prodajalce falsifikatov. Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom:

Lekarna „angelja varuha“ in tovarna balzama A. Thierry v Pregradi pri 2—25 Rogatcu.

Razpošilja se brezizjemno le proti poprejšnjemu nakazu ali proti povzetju zneska.

1898

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
 Saatweite: 25 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
 Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Mauthner-jevih

slovitih

zeliščnih in cvetličnih semen
 v zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih
 s sodnijsko vpisano

varstveno znamko „medved“

se nahajajo

komisijska skladišča

pri največ

veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst in zeliščnih in cvetličnih semen le jedni tvrdki, toraj nastavljen le jedna omara. Iz krajev, kjer se še ne nahajajo komisijska skladišča, se naznanila sprejemajo.

Kot sveža in pristna semena, trdke Edmund Mauthner (Budimpešta, Andrassystrasse 23.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvirne zavitke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime Mauthner.

Pred ponarejanji se svari.

Čas setve: Koncem februarja in marca.

Prostor za posejatev: 25—30 cm oddaljenost vrst 10 cm v vrsti.

Kokovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in ne na novo pognojena.

4—10

„Pravi ameriški petrolej“ prodajam veliko slatinsko steklenico po 24 kr.

Štacunar R. Bračko

pri „Plavi krogli“
v novem poštnem hramu v Ptuj
prodaja

izvrstno kavo 1 kil. po fl. 1.20, 1.40, 1.60, 1.80 in 2.—
sladkor 1 „ 39 kr. v grudi.
sol 1 „ 12 kr. „
riž 1 „ po 13, 14, 16, 20, 24 in 28 kr.
žajfo celi funt 10, 12, 14, 16 kr.
milne sveče, zavoj po 38 in 40 kr.
Frank-ovo in Kneipp-ovo kavo za 4, 5, 10, 12, 25 kr.
suho ogersko moko, od katere imam veliko zalogo od
prvega Budapeškega parnega mline, prodajam 1 kilo
po 14, 15, 16, 18, 20 in 22 kr.
pravo laško olje 1 liter 40, 48, 60, 80 kr.
pravi ameriški petrolej 1 liter 16 kr.
šibice ali žveplenke 1 škatla 25, 28, 32, 70 in 75 kr.
najboljšo rusko mažo za črevlje po 2, 3, 4, 5, 10, 25 kr.
najfinejšo mažo za voze, od katere imam zalogo od
prve koroške fabrike, prodajam katlo po 5, 10, 20
in 40 kr., sodček 80 kr. in 1 gld.

**Vsak kupec, kateri to mažo enkrat poskusi, ne
bo več druge rabil.**

Rozine, civebe, čaj, mandlji, fige, limone, rožice
in dišave prodajam po najnižji ceni.

Razun tega še prodajam rum, pravo domačo sli-
vovko, borovičko in pilzensko pivino grenčico, katera
je najboljšo zdravilo proti krču v želodcu, zgagi, bledici,
bljuvanju, grizi, maternici itd. 1 steklenica po 10, 25
in 60 kr.

Imam tudi veliko zalogo močnih vožet (štrang),
štriglov, vervij, uzd za konje, bičev itd.

Zrnje se menjava za moko.

Prosim, blagovolite me torej s svojim obiskom pri
vsaki priložnosti počastiti; vsak čas si bom prizadeval,
da postrežem svojim p. n. kupcem z najboljšim blagom
po najnižji ceni.

Z velespoštovanjem

R. Bračko,

trgovec pri „Plavi krogli“ v novem poštnem
hramu v Ptuj. 1-6

Pri meni se dobiva prav lepa

koruza in oves

tako tudi različna poljska semena, kakor: deteljno,
travno, korenjevo, runkeljnovne in bele repe itd.
po nizki in dobri postrežbi.

Milan Hočevan,

8-12

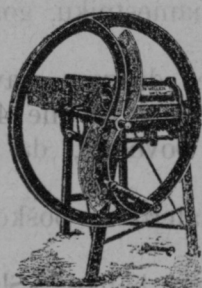
trgovec v Celji, glavni trg.

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice**
za sadje in zelenjavo. **Škropilnice** proti peronospori, poboljšani
sestav Vermorelov.

Mlatilnice, mlini za žito,
stiskalnice (preše) za
vino in sadje različnih
sestav. (Te stiskalnice
imajo skoro ono tlačilno
moč, kakor hidravlične
(vodovodne) preše).
Slamoreznice, se jako
lahko gonijo, in po zelo
zmernih cenah. Stiskal-
nice za seno in slamo,
ter vse potrebne, vse
poljedelske stroje pro-
daja v najboljši izvr-
šitvi

Ig. Heller na Dunaju,
II/2 Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo.

3-20

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati.

Trgovina,

prilicna za vinske trgovce in z mešanim
blagom, posebno z zrnjem, se da takoj
v najem ali se tudi proda. 1-2
Več pove upravnistvo „Slov. Gosp.“

Rezanice in ukoreninjeno
trsje „Portalis“,
kakor tudi ukoreninjeno trsje „Portalis“,
požlahtnjeno z najboljšimi vrstami na-
miznega in vinskega grozdja, prodaje

**dr. Ignac grof Attems-ova graj-
ščina v Brežicah.** 3-3

Oženjen kravar

se takoj vsprejme.

Baron pl. Twickel-novo grajščinsko oskrbnistvo
2-2 v Mariboru.

VABILO

k rednemu občnemu zboru „Posojilnice
v Makolah“, ki se bode vršil v četrtek,
dne 24. marta 1898, ob 1. uri popoldne
v navadni posojilnični pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo nadzornika.
3. Odobrenje računskega sklepa za leto 1897.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajni nasveti.

V Makolah, dne 15. febr. 1898.

3-3

Načelstvo.

Vila s tremi sobami in kuhinjo,
z dvema balkonoma tik okrajne
ceste, kjer je blizu lep gozd za spreha-
janje, sredi mnogega sadnega drevja in
krasnih vinogradov, z vrtom se da takoj
v najem ali se tudi proda. Več pove
upravnistvo „Slov. Gospodarja“. 1-2

Pristno laneno seme z Rige

prodaja štajarskim kmetovalcem po znižani ceni,
15 kr. kilo z vrečico vred **tajništvo štaj.**
**kmetijske družbe v Gradcu, Stem-
pfergasse 3;** ali za naročeno blago se naj
znesek predplati. Blago se takoj pošlje.

V Gradcu, dne 17. febr. 1898.

Ces. svetovalec **Frid. Müller,**
stalni generalni tajnik.

3-4

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PAYER-a

Kokoschinneg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa
kamnoseška in podobarska dela,
kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih na-
grobni kamnov, marmornih
plošč vseh barv in vsake velikosti
vedno na prodajo. 2-45

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Važno za poljedelce!

K bližajoči se pomladi priporočam svojo ve-
liko zalogo **semena** in sicer:

Stajarsko deteljo, ki je 3 leta prosta
predenice (žide). **Pravo lucerno**, ki
je 7 let prosta **predenice** (žide). **Naj-
boljšo vrsto mrkve**, pese (korenja).

Travniška semena, sortirana in me-
šana za dobro, mokro in suho zem-
ljo. Vse vrste vrtnarskih semen.

Rafijo za vezanje. **Bakreni vitrijol**
za škropljenje v gorinah, kakor tudi vezi iz gu-
mija za požlahtnevanje na zeleno.

Opozarjam, da kupčujem s **semenom**
najboljše kaljivosti in čistosti in
ga prodajam po **najnižji ceni**.

Priporočam se udani

Janez Riegelbauer,

kupčija s semenom 3-3

na Ptuj (nasproti nemške hranilnice).

NB. Gospod **Anton Gregorič**, veleposestnik na Ptuj,
kupi vsako leto pri meni z **najboljšo zadovoljnostjo**.

VABILO.

Posojilnica pri Marija-Snežni na Velki ima dne 21. sušca 1898 ob 10. uri dopoldne v posojilnični pisarni svoj redni občni zbor s sledečim redom:

1. Poročilo načelstva o letnem računu in porabi čistega dobička.
2. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
3. Razni predlogi.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen tedaj se vrši ob 11. uri dopoldne isti dan in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, kateri sklepa brezpogojno.

Načelstvo.

Jajca za valjenje

pristinih brahma-kokošij komad po 15 kr., holandsk, črnih, z velikimi belimi čopi, komad po 25 kr., pristinih štajarskih kokošij komad po 10 kr., srebrnih paduvank komad po 30 kr., langhans komad po 30 kr., puranov komad po 30 kr., srebrnih wyandottes komad po 30 kr., italijank komad po 30 kr., pritlikovk komad po 30 kr., košinšink komad po 25 kr., sedmograških golovratk komad po 20 kr., dorking komad po 25 kr., jokohamk komad po 50 kr., endemskih orjaških gosij komad po 1 gld., pekinških rac komad po 20 kr., velikih štajarskih rac komad po 20 kr.

Razpošiljam jajca za valjenje živalij čistega plemena, ki so že bile večkrat odlikovane in dajem jamstvo za čistost in pristnost plemen.

Maks Pauly, Köflach (Štajarsko).

Naznanilo.

C. in kr. vojaška oskrbovalnica (Verpflegsmagazin) v Mariboru ima od 12. sušca naprej na prodaj: 240 met. cent. pšeninih, 690 met. cent. rženih otrob in 230 met. cent. drugih mlinskih odpadkov. Prodaja: Vsako soboto od 12. sušca naprej ob 9. uri predpoldne zraven parnega mlina „Styria“, Melje Kriehuberjeve ulice. Več o pogojih razprodaje se izve v pisarni vojaške oskrbovalnice, Eisenstrasse št. 16.

Mlin, zidan, z opeko krit, tik okrajne ceste na obstoječi vodi in na tri tečaje, blizu trga na Spodnjem Štajarskem, se takoj prodaja ali da v najem. Več pove upravništvo „Slov. Gospodarja“. 1-2

Mlado, čvrsto, sadno drevje,

nizke in visoke rasti, najboljših namiznih in gospodarskih vrst, prodaje oskrbnitvo dr. Ignac grof Attems-ove grajščine v Brežicah. 3-3

Vabilo

k občnemu zboru

Posojilnice v Konjicah,

ki se vrši v četrtek, 24. sušca t. l. ob 3. uri popoldne v uradnici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Račun za leto 1897.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
5. Razni nasveti.

Ako bi ta občni zbor radi premalo udeležencev ne bil sklepčen, se vrši isti dan ob 3. uri popoldne drugi občni zbor, pri kojem odločuje vsako število zborovalcev.

Načelstvo.

Nov ameriški gyg

(dvokolnico za dirke),

sistem: Prouty and Glass, **proda takoj** po nizki ceni Matija Rajner, posestnik v Veržuju, pošta Križevci pri Ljutomeru.

Zahvala.

Povodom dolgotrajne bolezni in ob priliki izgube naše premile, nepozabljive hčere, oziroma sestre, gospodične

Pavline Fridrich

dobili smo od blizu in daleč toliko dokazov odkritosrčnega sočutja, da se čutimo dolžni za to, dalje za podeljene krasne vence in častno mnogostevilno udeležitev pri pogrebu, izrekati vsem svojo iskreno, najtoplejšo zahvalo.

Mirasan, dne 3. sušca 1898.

Žalujoči ostali.

Za kuharico ali hišno

v kakem farovžu ali drugi poštenu hiši **išče službo** dekle. Pridnost se lahko dokaže z dolgotrajnimi spričevali. 1-2
Več pove upravništvo lista.

V najem se da na več let pod ugodnimi pogoji

Ilepa hiša

ki ima več sob, kuhinjo in podzemeljsko klet. Zidana je na novo, stoji tik farne cerkve na okrajni cesti in je pripravna posebno za trgovino.

Lastnik hiše: **Franc Prula**, Gornji Mihalovec, pošta Čakovec, komitat Zala na Ogerskem. Železniška postaja: Središče na Štajerskem. 1-3

Hrastov les

za izdelovanje male in velike posode **kupuje Jernej Roman**, pošta Selnica na Dravi. 1-3

Cvekov

brinjevec

je znan kot **naravni in najboljši.**

(Soliden zastopnik se išče.)

Franc Cvek.

Kamnik. (Kranjsko.)

1-5

BILANCA

„Hranilnega in posojilnega društva v Ptuiju“ za leto 1897.

Aktiva.		gld.	kr.	Pasiva.		gld.	kr.
1. Hiša vl. št. 346 Ptuj	fl. 47.520.—			1. Glavni deleži	od 4469 fl. 2.000.—		
2. Inventar te hiše	„ 1.360.—	48.880	—	2. Opravi. deleži } zadružnikov	„ 50.759.30	52.759	30
3. Hiša vl. št. 52 Ptuj	6.435	—	—	3. Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi vred		771.959	46
4. Inventar v pisarnici	120	—	—	4. Neizplačane obresti od glavnih deležev		31	50
5. Posojila	849.882	43	—	5. Za leto 1898. predplačane obresti		8.070	44
6. Zaošale obresti od posojil	6.735	88	—	6. Izposojilo zadruge		19.000	—
7. Naloženi denar pri drugih zavodih	fl. 10.212.05			7. Splošni rezervni fond	fl. 14.689 85		
8. Nevzdignene obresti od tega	„ 324.68	10.536	73	8. Spec. rezerv. fond za slučajne zgube	„ 65.495.25	80.185	10
9. Naloženi denar v poštne hranilnice	fl. 942.40			in ker se je dal ostanek čistega dobička v znesku	fl. 9.814.90		
10. Nevzdignene obresti od tega	„ 6.82	949	22	vsled sklepa obč. zbora k pos. rezerv. fondu, znašata			
11. Menice, zadr. in hran. knjižice	158	30	—	oba rezerv. fonda vkup	fl. 90.000.—		
12. Prehodni zneski	310	—	—	9. Penzijski fond za uradnike		2.385	02
13. Gotovina dne 31. decembra 1897	22.902	29	—	10. Čisti dobiček leta 1897		12.519	03
		946.909	85			946.909	85

Denarni promet v letu 1897. znašal je fl. 1.550.757.97. Oba rezervna zaklada znašata koncem leta 1897. fl. 90.000.—
V Ptuiju, dne 7. marca 1898.

Jurca Andrej s. r., ravnatelj.

Dr. Ploj Jakob s. r.,

Mikl Tomaž s. r.,

Dr. Jurtela Franc s. r.,

Brenčič Miha s. r.,

odborniki.

Ožgan Simon s. r.,

Zelenik Jože s. r.,

Zahvala in priporočilo.

Mi spodaj podpisani posestniki smo leta 1893. bili zavarovali svoja poslopja pri domači narodni zavarovalnici, pri banki „Slaviji“ po potovalnem zastopniku **Juriju Sibanc-u** iz Konjiške vasi.

Dne 21. januarja 1898. je na prvem mestu podpisanemu hiša in gospodarsko poslopje na Verholah do tal pogorelo. Poleg tega pogorela mu je tudi krava, ki pa ni bila zavarovana. V krčmi imel sem najemnika, ki je tudi poškodovan, posebno njegova žena je bila hudo opečena. Nesreča je bila tolikanj občutnejša, ker mi je v pretekli jeseni že ena hiša na Verholah pogorela.

Koj dne 27. januarja bila je škoda po ravnatelja namestniku, gospodu **Ivanu Pribilu** iz Ljubljane, cenjena v popolno mojo zadovoljnost.

Dne 30. jánuarja 1898 zadela je nesreča mene, drugega zavarovanca v Škalcah. V nedeljo zvečer zgorela mi je hiša do tal, in zopet je bila škoda cenjena že dne 4. svečana, po gori imenovanem gospodu od general. zastopa banke »Slavije« in sicer tako povoljno, da sem prav hvaležen slavni banki »Slaviji« za odmerjeno mi odškodnino.

Še tretji sosed je prejel odškodnino za streho, katero so poškodovali ljudje, ko so branili, da požar ni še več poslopij v Škalcah uničil.

Odškodnine smo že prejeli, za katere zahvaljujemo banko »Slavijo« in jo priporočamo gorko vsem Slovevcem, da pri njej zavarujejo svoje imetje, spominjajoč se gesla: „Svoji k svojim!“

+ **Štefan Lorenčič**, posestnik na Verholah.

Potrjuje „Občinski urad Verhole“, dne 2. marcija 1898.

Miha Rudolf, župan.

Jurij Prevernik, posestnik v Škalcah.